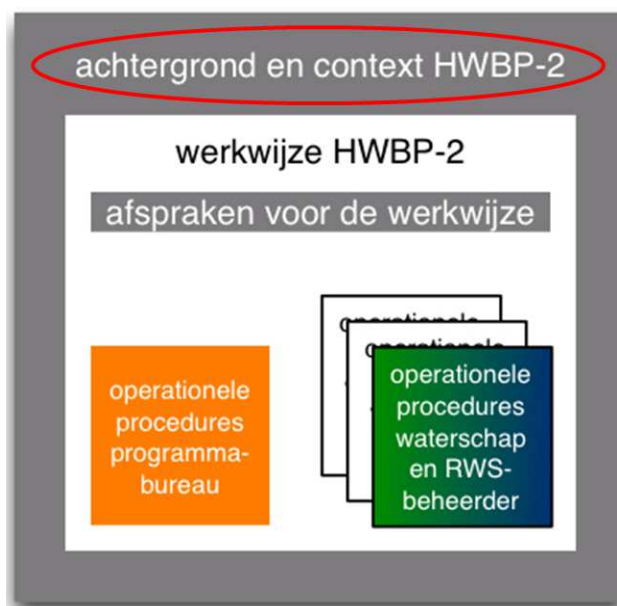

Programmaplan HWBP-2

Deel 1: achtergrond en context

1 maart 2013

Definitief

Inleiding

De projecten binnen het Tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP-2) worden gerealiseerd door de beheerders van de primaire waterkeringen. De meeste projecten vallen onder de verantwoordelijkheid van de waterschappen, enkele onder de verantwoordelijkheid van RWS-diensten (in dit programmaplan wordt voor beiden de term *beheerders* gebruikt, tenzij het specifiek de waterschappen of de RWS-beheerders betreft). Het rijk (vertegenwoordigd door het RWS programmabureau namens het ministerie van Infrastructuur en Milieu) treedt op als subsidieverstrekker voor de financiering van de projecten.

Op het hoogste niveau geformuleerd luidt de opdracht aan het programma (conform de Basisrapportage 2011):

Het programma HWBP-2 bestaat uit 89 projecten die erop zijn gericht dat de keringen die in de eerste (2001) en tweede (2006) toetsronde zijn afgekeurd, alsmede een aantal 'prioritaire zwakke schakels' aan de kust, weer aan de veiligheidsnorm gaan voldoen. Het rijk financiert deze maatregelen.

Belangrijk is om hierbij aan te geven dat door het in werking treden van het Bestuursakkoord Water in 2011 de waterschappen medefinanciers zijn geworden van het programma. Hiermee zijn de waterschappen – zij het indirect – nadrukkelijker medeverantwoordelijk geworden voor sobere, robuuste en doelmatige realisatie van de projecten.

Het HWBP-2 is in 2011 aangemerkt als Groot Project. Het programma ten behoeve van de Tweede Kamer (en andere geïnteresseerden) staat beschreven in de Basisrapportage die met peildatum 30 juni 2011 opgesteld is. De Basisrapportage gaat slechts beknopt in op de werkwijze binnen het [HWBP-2](#). Dit programmaplan gaat, verder dan de Basisrapportage, in op *de wijze waarop* de versterkingen van de afgekeurde waterkeringen en de daarop betrekking hebbende subsidieverlening tot stand komen. Het betreft de tussen beheerders en rijk gezamenlijk tot stand gekomen werkafspraken¹. Het programmaplan bestaat uit drie delen:

- **Deel 1:** achtergrond en context
- **Deel 2:** afspraken voor de werkwijze
- **Deel 3:** monitoringslijst verbeterpunten HWBP-2 (zie §8)

1. Aanleiding voor een gemeenschappelijk programmaplan

Samenwerken vanuit verschillende achtergronden

De kern van de opgave in het HWBP-2 is dat beheerders de afgekeurde waterkeringen weer op orde krijgen, daar de eigen deskundigheid op inzetten en zodoende kunnen borgen dat Nederland veilig blijft tegen overstromingen. De wijze waarop de projecten binnen het HWBP-2 worden gefinancierd en de status van het programma maken dat echter ingewikkeld. Namens het rijk toetst het programmabureau de uitwerking en realisatie van de opgaven waarvoor subsidie wordt verstrekt op de criteria sober, robuust en doelmatig. Dit is voorwaardelijk voor de financiering van projecten. Daarnaast heeft de Tweede Kamer besloten het programma (gezien het belang, de omvang en de complexiteit) als Groot Project aan te merken, waardoor het valt onder de voorschriften van de Regeling Grote Projecten. De complexiteit die dit met zich meebrengt stelt ruimere eisen aan (de professionaliteit van) het managen van de projecten dan voorheen gebruikelijk was. De samenwerkende beheerders zijn, vanuit hun eigen organisatiecultuur en ontwikkelingsfase, gewend aan de eigen manier om de zaken aan te pakken. Daarom is het in het HWBP-2 van groot belang elkaar goed te begrijpen en realistische werkafspraken te maken die alle partijen kunnen onderschrijven.

¹ Het in 2010 vastgestelde programmabeheersplan was vooral vanuit de optiek van het programmabureau geschreven.

Professioneel Samenwerken

Het HWBP-2 is in 2007 in zijn huidige vorm van start gegaan. In de periode 2007 tot en met 2010 bleken nog veel onduidelijkheden te bestaan over de exacte scope van de projecten, werden ramingen hoger en lieten planningen latere einddata zien dan de aanvankelijke inschattingen.

In 2011 zijn bij de Basisrapportage zowel de projectreferenties (scope, tijd en geld) als het risicoprofiel van de projecten geactualiseerd. Toch bleek ook toen dat er nog steeds onvolkomenheden bestaan in de processen tussen de beheerders en het programmabureau. In rapportages werden bijvoorbeeld nog substantiële mutaties gemeld. Vanuit de waterschappen en het programmabureau en door verschillende andere partijen (zoals DGRuimte en Water, Audit Dienst Rijk²), is een roep om versterking van de beheersing van projecten en programma gekomen.

In 2011 en 2012 zijn de projectorganisaties en het programmabureau verder versterkt en is de professionalisering verder doorgevoerd. Hierbij is duidelijk geworden dat het, om de processen in het programma beter te stroomlijnen, noodzakelijk is om:

- vanuit een gezamenlijke optiek de rollen en verantwoordelijkheden verder aan te scherpen,
- de samenwerking nadrukkelijker in te vullen en
- nadere afspraken over de werkwijze te maken die alle partijen als uitgangspunt voor het eigen werk beschouwen.

Dit programmaplan maakt dat concreet voor de lopende HWBP-2 projecten. Daarbij is rekening gehouden met een aantal specifieke accenten beschreven in paragraaf 7 en met de bevindingen en aanbevelingen van de ADR.

Voor beheerders die hun HWBP-2 projecten al afgerond hebben is er geen directe aanleiding de hier beschreven werkwijze te implementeren. Om aangehaakt te blijven bij de kennis en ervaring zoals die zich blijft ontwikkelen, worden deze beheerders wel uitgenodigd betrokken te blijven bij de werkwijze rondom versterkingsprojecten van primaire waterkeringen.

2. Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden beheerders

Beheerders van primaire waterkeringen hebben op grond van de Waterwet de plicht om voor waterkeringen, waarvan in een toetsronde is geconstateerd dat de veiligheid niet meer aan de actuele normen voldoet, maatregelen te treffen om de veiligheid weer op het vereiste niveau te brengen. In het geval van het HWBP-2 betreft dat 89 projecten (waarvan een deel al is afgerond).

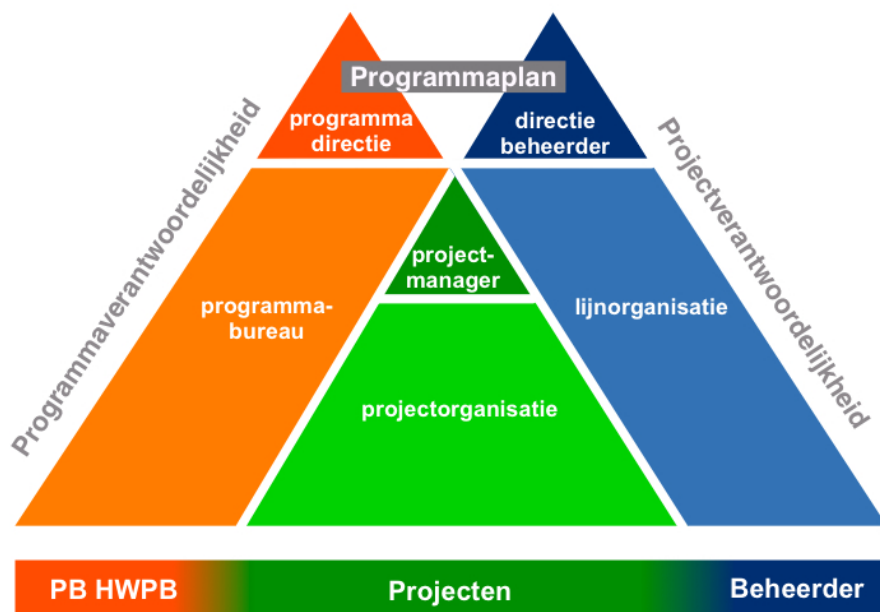
Verantwoordelijkheden programmabureau (namens het rijk)

Het programmabureau is verantwoordelijk voor het (op basis van de subsidieregeling en de criteria sober, robuust en doelmatig) verstrekken van subsidie aan beheerders voor de realisatie van de maatregelen. Het programmabureau werkt er voortdurend aan om de beheersing binnen het programma te verbeteren en op peil te houden. Het programmabureau ondersteunt de beheerders daarom bij de realisatie van de projecten.

Daarnaast heeft het programma een verantwoordelijkheid, voortvloeiend uit de Groot Projectstatus: het programmabureau faciliteert, met ondersteuning van de beheerders, de totstandkoming van de voortgangsrapportages van de minister van IenM aan de Tweede Kamer.

Onderstaande figuur geeft de positionering van het programmaplan weer in de organisatorische context van het HWBP-2. Het plan bevat de overkoepelende afspraken tussen de directie van het waterschap/RWS beheerder en de programmadirectie ten aanzien van de werkwijze binnen het HWBP-2.

² Bijlage 1 geeft een overzicht van de bevindingen en aanbevelingen van de ADR bij VGR-2 (medio 2012).

Programmaplan binnen de organisatorische context HWBP-2 projecten

Toelichting op de figuur:

- Groen/midden: een project binnen het HWBP-2 wordt aangestuurd door een projectleider of projectmanager binnen de organisatie van de beheerder. In een aantal gevallen hebben beheerders een deelprogramma op het niveau van het waterschap ingericht voor interne coördinatie/aansturing van de projecten.
- Blauw/rechts: een project wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van (de lijnorganisatie van) een waterschap of een RWS-Dienst. Het project valt daarmee onder de aansturing vanuit en besluitvorming door het waterschap en heeft verplichtingen ten aanzien van de bedrijfsprocessen en rapportages die bij het waterschap gebruikelijk zijn.
- Oranje/links: een project is tegelijk onderdeel van het (rijkssubsidie-) programma HWBP-2. In het kader van de subsidiabiliteit worden eisen gesteld aan de producten van de planfase en de uitvoering en in verband met de beoordeling van de subsidie ook aan de wijze waarop de projectprocessen verlopen. Daarnaast wordt in het kader van de rapportageverplichtingen aan de Tweede Kamer (die voortvloeit uit de Groot Projectstatus van het HWBP-2) gestreefd naar uniformiteit in aanpak, samenstelling van documentatie en wijze van rapporteren.

3. Betrokken partijen en belangen

Het HWBP-2 wordt gerealiseerd in een omgeving met veel belanghebbende partijen waar terdege rekening mee moet worden gehouden. Beheerders hebben bij de realisatie van projecten te maken met de eigen besturen (opdrachtgever voor de eigen projecten), de subsidieverstrekker, provincie, gemeenten, burgers, bedrijven, belangengroepen, natuurorganisaties, beheerders van kabels en leidingen, adviesbureaus en aannemers. Aan de zijde van het rijk zijn betrokken: de Tweede Kamer, de minister, DGRW, FMC, ADR, DGRWS (SDG), RWS Waterdienst, RWS Regionale Diensten. Verder zijn als overige stakeholders geïdentificeerd: het Deltaprogramma, het Programma Ruimte voor de Rivier, het nHWBP en de Unie van Waterschappen.

Het HWBP-2 deelt de betrokken partijen daarom in naar/maakt daarom onderscheid tussen:

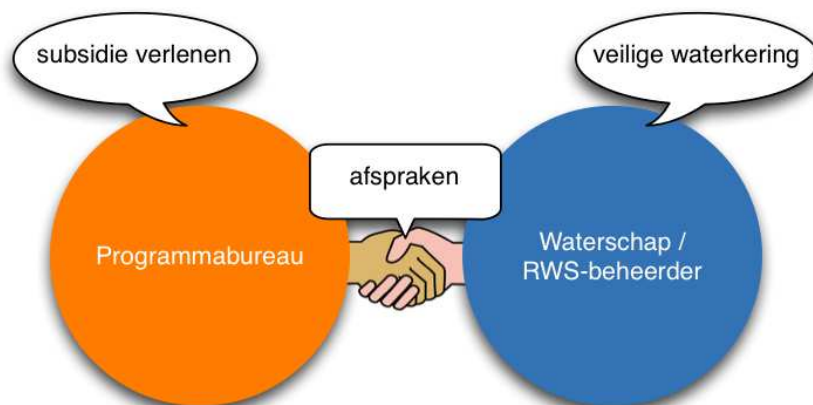
- a. stakeholders projecten,
- b. direct betrokken IenM stakeholders,
- c. overige stakeholders.

Bijlage 2 geeft een overzicht van de betrokken partijen. Daarbij is aangegeven met welk onderdeel van het programma de relatie bestaat en wat voor de betreffende partij belangrijk is in het kader van het HWBP-2. Uit het overzicht blijkt dat de verzameling bij het HWBP-2 betrokken partijen zeer divers is: nagenoeg alle bestuurslagen, diverse regionale stakeholders en verschillende onderdelen

van het ministerie van I&M hebben op een of andere manier een afhankelijkheid van of invloed op de projecten of het programma. Ook kan worden afgeleid dat de belangen van verschillende partijen soms met elkaar op gespannen voet staan.

4. Komen tot afspraken in het subsidieproces

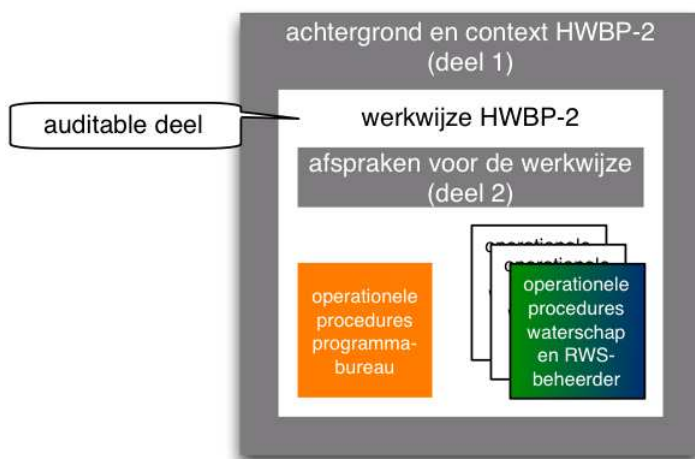
Beheerders en het programmabureau hebben verschillende rollen en verantwoordelijkheden. Het raakvlak tussen beide partijen betreft het (in een aantal stappen) komen tot afspraken over de te treffen maatregel en de subsidiabiliteit ervan (getoetst aan de criteria sober, robuust en doelmatig). Schematisch:

Het raakvlak tussen beheerder en programmabureau

5. Programmaplan in relatie tot operationele procedures

Onderstaande figuur geeft de samenstelling weer van de verschillende onderdelen die behoren tot het Programmaplan in relatie tot de procedures op operationeel niveau.

Toelichting op de figuur: Het onderhavige deel 1 'achtergrond en context' beschrijft de aspecten die bepalend zijn voor de gezamenlijke werkwijze in het programma. De concrete 'afspraken voor de werkwijze' zijn vastgelegd in deel 2 en vormen spelregels waaraan de operationele procedures van de beheerders en het programmabureau dienen te voldoen.

De programmaplan delen 1 en 2 worden vastgesteld voor de duur van het programma, maar zijn niet onveranderbaar. Indien nodig, worden eenmaal per jaar aanpassingen doorgevoerd. Voor eventuele noodzakelijke tussentijdse wijzigingen worden addenda toegevoegd.

De (opzet, implementatie en naleving van de) operationele procedures doorlopen met regelmaat de plan-do-check-act cyclus en daaruit kunnen (naast inhoudelijke correctieve maatregelen) preventieve maatregelen voortvloeien, die leiden tot aanpassingen van de operationele procedures van beheerders en/of het programmabureau.

6. Accenten

Bij het bepalen van de afspraken voor de werkwijze hebben de beheerders en het programmabureau – met het oog op de huidige fase van het programma en de professionaliseringslag – enkele specifieke accenten benoemd:

- In de projecten staat, bij afwegingen tussen scope, tijd en geld, de urgentie voorop. Het adagium is: 'tijd, tenzij...'. Dat neemt niet weg dat zorgvuldige afwegingen moeten worden gemaakt.
- De gezamenlijke ambitie is om toe te groeien naar een systeemgerichte toetsing door het programmabureau. Om dit op gang te krijgen komen er enkele pilots, waarbij deze benadering wordt toegepast. De resultaten worden geëvalueerd en de ervaringen worden beschikbaar gesteld aan het nHWBP en eventuele andere projecten of programma's.
- Het risicogestuurd/risicobewust werken is nadrukkelijk uitgangspunt bij de realisatie van de projecten.
- Er komt sterkere nadruk op zorgvuldig referentiebeheer, waarmee onduidelijkheden over vigerende referenties scope, tijd en geld, alsmede over risico's en issues worden voorkomen.
- Er wordt bewust ingezet op het breed verbeteren van het imago van het HWBP-2.

7. Verbeterprocedure

Het voortdurend leren en verbeteren is een wezenlijk onderdeel in het HWBP-2. Voor de verdere ontwikkeling en implementatie van een adequate en professionele werkwijze in het programma, is een 'monitoringslijst verbeteringen HWBP-2' in gebruik. Dit overzicht is grotendeels gebaseerd op:

- actiepunten die eind 2012 door de Stuurgroep HWBP-2 bekrachtigd zijn naar aanleiding van een advies van het Opdrachtgeversoverleg van 4 oktober 2012 en op basis van bevindingen uit een Bestuurlijk Overleg van 23 november 2012 en
- de bevindingen en aanbevelingen van de ADR bij VGR2 (zie bijlage 1).

Eenmaal per kwartaal wordt de monitoringslijst geagendeerd voor behandeling in het Opdrachtgeversoverleg. Daarbij wordt teruggeblikt naar voortgang en resultaten van de acties in het voorgaande kwartaal en worden eventuele nieuwe prioriteiten gesteld. Bij de gehanteerde verbeterprocedure is het belangrijk dat (conform het plan-do-check-act principe) de cyclus gesloten wordt: onderscheid wordt gemaakt tussen opzet, implementatie en doorwerking in de werkwijze:

- *opzet*: oplossing/werkwijze is bedacht, gedragen, vastgelegd en vastgesteld;
- *implementatie*: betrokkenen weten hoe te handelen;
- *doorwerking*: de werkwijze wordt daadwerkelijk toegepast. Dit blijkt uit interne controles, rapportages, audits. Indien nodig vinden correcties plaats of wordt de werkwijze (opzet) aangepast.

De monitoringslijst verbeteringen kan gezien worden als een 'dynamische' aanvulling op het (auditable) deel 2 van het programmaplan.

8. Principes en gedragsregels

Voor het HWBP-2 zijn onderling principes en gedragsregels afgesproken die ten grondslag liggen aan de werkwijze zoals beschreven in deel 2 'afspraken voor de werkwijze'. Alle bij het programma betrokken medewerkers conformeren zich hier aan en zijn zich er van bewust wat deze regels voor de uitvoering van het dagelijkse werk betekenen:

- Sluiten van de cyclus (zie hierboven);
- Aanpak: alert, anticiperend, risicobewust en focus op relevantie;
- Informatie: actueel, voorspelbaar, open en transparant, vier ogen, kwalitatief in orde en afgestemd op de ontvanger;
- Besluiten/procesgang: rechtmatig, aantoonbaar, reproduceerbaar;
- Besluitvorming: voorbereiden, inplannen, tijdig en wederzijds escaleren;
- Voortgang: urgentie voorop, tempo en tijdigheid;
- Toerekenbaar: bespreken, afspreken, aanspreken;
- Rolvastheid: ondersteunen en laten ondersteunen, tegelijk zuiverheid in rollen en verantwoordelijkheden behouden;
- Reageren: nieuwsgierigheid in plaats van verontwaardiging;
- Bereikt resultaat: bij stilstaan en vieren.

Bijlage 1: bevindingen/aanbevelingen ADR bij VGR-2

De bevindingen/aanbevelingen van de ADR (Audit Dienst Rijk) bij VGR-2 (peildatum 30 juni 2012) richten zich op:

1. Inzetten op versterking van het risicomanagement bij de beheerders, alsmede op het explicieter maken van de risico's (verhouding benoemd/onbenoemd);
2. Het verbeteren van de werking van de procedures contactmomenten, referentiebeheer, rapporteren en risicomanagement;
3. Verbeteren van de invulling van de toetsende en monitorende rol van het programmabureau;
4. Meer diepgang van de toetsen bij contactmomenten op planning en risico's, het systematisch bijhouden van issues en risico's;
5. Vastleggen van de afspraken bij doorgevoerde scopewijzigingen (t.o.v. de PIB);
6. In de toetsverslagen meer diepgang aanbrengen ten aanzien van hoe en wat is getoetst ten opzichte van welke referenties en meer focus aanbrengen op planning en risico's.
7. Een verdiepingsslag maken in de analyse van de kwartaalrapportages door programmabeheersing, de resultaten daarvan vastleggen en het versterken van de rol van de projectbegeleiders bij de beoordeling/analyse;
8. Verder invulling geven aan de challenge- en verificatiegeprekken tussen programmabureau en beheerders;
9. Toepassen van de VTW-procedure (Voorstel tot Wijziging) en het bijhouden van een wijzigingenregister;
10. Focus op de werkelijke effecten van de beheersmaatregel 'parallel schakelen van activiteiten' bij dreigende vertraging;
11. Aandacht voor de relatie tussen projectscope en projectraming, specifiek op het pas meenemen van kosten als scopewijzigingen zijn geautoriseerd;
12. Nadere spelregels op- en vaststellen ten aanzien van het muteren van de risicoreservering (onvoorzien) op programmaniveau;
13. Budget en potentieel voorzien/onvoorzien beroep op de risicoreservering op programmaniveau expliciet zichtbaar maken;
14. Meer gestructureerde inrichting van het projectinformatiesysteem van het programmabureau, met aandacht voor configuratiemanagement.
15. Onderzoeken of de beschikbare capaciteit van het programmabureau voldoende is;
16. Actueel houden van een lijst met verbeteracties voor het programma

Bron: ADR / 22 november 2012 / rapportnr: ADR/2012/955

Bijlage 2: bij het HWBP-2 betrokken partijen

a. Stakeholders projecten

partij/functie	niveau			belangrijk voor de betrokken partij
	Programma	P-bureau	Beheerders	
Waterschapsbesturen	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid keringen zo snel mogelijk geborgd. • Imago van het waterschap, draagvlak in de regio. • Projecten, planning en raming in control. • Draagvlak in de regio voor versterkingen.
Provincies / IPO (InterProvinciaal Overleg)			X	<ul style="list-style-type: none"> • Rol als bevoegd gezag goed kunnen uitvoeren (MER, projectplannen, vergunningen). • Hoeder van ruimtelijke kwaliteit. • Coördinatie vergunningen.
Gemeenten			X	<ul style="list-style-type: none"> • Draagvlak voor versterking bij inwoners. • Koppelen andere projecten aan versterking kering, impuls ruimtelijke kwaliteit. • Zo weinig mogelijk overlast tijdens uitvoering. • Goede en volledige vergunningsaanvragen.
Bedrijven			X	<ul style="list-style-type: none"> • Zo weinig mogelijk overlast. • Zo snel mogelijk duidelijkheid. • Compensatie voor bedrijfsschade.
Beheerders kabels & leidingen			X	<ul style="list-style-type: none"> • Kwalitatief goede vervangingen. • Zo weinig mogelijk kosten maken voor het verleggen van kabels en leidingen..
Belangengroepen			X	<ul style="list-style-type: none"> • Dit kan heel divers zijn. Van zo weinig mogelijk overlast tijdens de uitvoering tot andere meekoppel-projecten tot extra ruimtelijke kwaliteit tot voorkeur voor bepaalde versterkingsvariant.
Burgers			X	<ul style="list-style-type: none"> • Goede compensatie bij onteigening. • Veiligheid, bereikbaarheid, weinig hinder tijdens realisatie. • Ruimtelijk gezien nette oplossingen. • Verder idem als belangengroepen.
Adviesbureaus		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Goede en volledige projectinformatie om goede en volledige adviezen te kunnen geven. • SMARTe vraagstellingen. • Heldere, deskundige en eenduidige aanspreekpunten vanuit project. • Realistische termijnen. • HWBP genereert werk en nieuwe kennis.

partij/functie	niveau			belangrijk voor de betrokken partij
	Programma	P-bureau	Beheerders	
Aannemers			X	<ul style="list-style-type: none"> • Weinig last van conditionerende activiteiten. • Goede en volledige projectinformatie. • SMARTe vraagstellingen. • Heldere, deskundige en eenduidige aanspreekpunten vanuit project. • Realistische termijnen. • HWBP genereert werk.
Natuurorganisaties		X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Een dijkversterkingsalternatief dat zo weinig mogelijk de natuur aantast en de juiste mitigatie/compensatie toepassen.

b. Stakeholders aan IenM zijde

partij/functie	niveau			belangrijk voor de betrokken partij
	Programma	P-bureau	Beheerder	
Tweede Kamer	X			<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid keringen zo snel mogelijk geborgd. • Geen financiële overschrijdingen. • Betrouwbare informatie, geen verrassingen. • Mogelijkheid om bij te sturen. • Bevestiging dat waterschappen en IenM de projecten en het programma beheersen.
Minister	X			<ul style="list-style-type: none"> • Deugdelijk systeem van hoogwaterbescherming • Veiligheid keringen zo snel mogelijk geborgd. • Geen financiële overschrijdingen. • Rechtmatige subsidieverlening. • Stabiele kasreeksen / IenM begroting. • Betrouwbare informatie, geen verrassingen. • In staat de Tweede Kamer adequaat te informeren.
DGRW (Directoraat Generaal Ruimte en Water)	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Betrouwbare informatie, geen verrassingen. • In staat de minister adequaat te informeren en voor te bereiden op Kamerbehandeling. • Goed draaiend programmabureau (DGRW is – via DG RWS – opdrachtgever voor programmabureau).
FMC (Financiën Management en Control)	X	X		<ul style="list-style-type: none"> • Betrouwbare informatie, geen verrassingen. • Stabiele kasreeksen (in relatie tot de rijksbegroting). • In staat minister adequaat te informeren. • Financiële advisering aan programmabureau.

partij/functie	niveau			belangrijk voor de betrokken partij
	Programma	P-bureau	Beheerder	
ADR (voorheen DAD) (Audit Dienst Rijk)	X	X		<ul style="list-style-type: none"> Betrouwbare informatie, geen verrassingen, nakomen van de aanbevelingen. Rechtmatige subsidieverlening. Goed niveau van Administratieve Organisatie en Interne Controle (AO/IC) . In staat minister en TK adequaat te informeren (jaarlijks accountantsrapport bij VGR). Advisering over rechtmatigheid aan programmabureau.
RWS Waterdienst		X		<ul style="list-style-type: none"> Goed draaiend programmabureau (opdrachtnemer programmabureau). Gestroomlijnde subsidieverlening. Ondersteuning beheerders.
DG RWS (SDG) (Directoraat Generaal Rijkswaterstaat) (Staf Directeur Generaal)	X	X		<ul style="list-style-type: none"> Goed draaiend programmabureau (gedelegeerd opdrachtgever programmabureau). RWS keringen weer op tijd veilig. Sober, robuuste en doelmatige versterking RWS keringen (opdrachtgever RWS projecten).
RWS Regionale Diensten			X	<ul style="list-style-type: none"> Rol van vergunningverlener en beheerder HWS en HVWN in projecten waterschappen. <p>Specifiek DNH, DZL, IJG en DON:</p> <ul style="list-style-type: none"> RWS keringen weer tijdig veilig. Sober, robuuste en doelmatige versterking RWS keringen (opdrachtnemer RWS projecten).

c. Overige stakeholders

partij/functie	niveau			belangrijk voor de betrokken partij
	Programma	P-bureau	Beheerder	
Adviesraad Kwaliteitsborging HWBP-2	X			<ul style="list-style-type: none"> Informatie over voortgang, plannen, context. Aanspreekpunten in het programma.
Deltaprogramma	X		X	<ul style="list-style-type: none"> HWBP-2 als uitvoeringsprogramma voor de korte termijn benutten om aandacht voor Deltaprogramma vast te houden. Ruimte in zoeken in HWBP-2 projecten voor toepassen maatregelen Deltaprogramma. Goede afstemming tussen beide programma's.

partij/functie	niveau			belangrijk voor de betrokken partij
	Programma	P-bureau	Beheerder	
Ruimte voor de Rivier	X	X		<ul style="list-style-type: none"> • HWBP-2 en RvdR zorgen samen voor voldoende hoogwaterbescherming in Nederland. • Behoud van capaciteit kennis en expertise van RvdR door inzet in HWBP-2.
nHWBP	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> • Projecten van het HWBP-2 hebben een verschillend spelregelkader. Dit moet niet te verwarrend worden. • Imago HWBP-2 is van invloed op imago nHWBP. • Benutten van kennis en ervaringen van HWBP-2 door inzet in nHWBP.
Unie van Waterschappen	X		X	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid keringen zo snel mogelijk geborgd • Geen financiële overschrijdingen • Imago HWBP-2 kan worden benut om de rol van de waterschappen te benadrukken.